

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 316/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen huumemyrkytyskuolemien ehkäisystä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluodon /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 316/2021 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä vähentääkseen huumeiden ongelmakäytöstä aiheutuvia haittoja ja huumekuolemia erityisesti nuorten keskuudessa ja

aikooko sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyä toimiin lainsäädännön valmistelemiseksi, jotta asiantuntijoiden ja kaupunkipäättäjien peräänkuuluttamia turvallisia käyttöhuoneita huumeidenkäyttäjille voitaisiin ottaa käyttöön?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Huumeisiin liittyvät kuolemat eivät ole uusi ilmiö Suomessa ja kuolemien ehkäisemiseksi on esitetty ratkaisuja myös kansainvälisistä malleista.

Huhtikuussa 2021 julkaistun päihde- ja riippuvuusstrategian yhtenä tavoitteena on huumekuolemien ehkäisy. Kuolemia tutkitusti ehkäisevät opioidikorvaushoito ja matalan kynnyksen terveysneuvontatoiminta ovat jo Suomessa käytössä laajasti. Terveysneuvontatyön ohessa annetaan oikeaa, asianmukaista ja neutraalia tietoa myös yliannostuksista ja vaihtoehtoisista käyttötavoista ja neuvotaan käyttötapojen muuttamisessa vähemmän riskialttiiksi, vaikka käyttö jatkuukin.

Suomessa huumeisiin kuolevat useimmiten henkilöt, joiden taustalla on pitkäaikainen päihdeongelma ja usein myös mielenterveyden ongelmia. Tämän vuoksi myös päihdepalveluiden kehittäminen on osa huumekuolemien ehkäisytyötä, jotta päihdehoidosta hyötyvistä henkilöistä suurempi osa saataisiin hoidon piiriin.

Päihdepalveluiden saatavuuden parantamiseen esitetään kolmannessa lisätalousarvioissa 23 miljoonaa euroa ja mielenterveyspalveluiden parantamiseen 16 miljoonaa euroa. Päihde- ja mielen-terveyslainsäädännön uudistus aloitetaan vuoden 2021 aikana. Lastensuojelulain mukaisia keinoja puuttua alaikäisten päihteidenkäyttöön tarkastellaan valmisteilla olevassa lastensuojelulain uudistustyössä. Työssä hyödynnetään lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotuksia.

Suomalainen huumekuolema on omalaatuinen eikä kuolemien ehkäisyyn ole annettavissa yhtä patenttiratkaisua. Tahattoman yliannostuskuoleman aiheuttaa tyypillisimmin alkoholin, buprenorfiinin ja bentsodiatsepiinien yhteiskäyttö ja kuolemat tapahtuvat usein nukkuessa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Huumekuolemien ehkäisyn asiantuntijaryhmän tavoitteena on tuottaa konkreettisia ehdotuksia ja suosituksia toimenpiteiksi, joilla yliannostuskuolemia

voitaisiin ehkäistä ja samalla selvittää muissa maissa käytössä olevien huumekuolemien ehkäisy-menetelmien soveltuvuutta Suomeen. Päihde- ja riippuvuusstrategian valmistelun yhteydessä ke-rättiin työryhmän käyttöön laajasti myös kentän asiantuntijoiden näkemyksiä huumekuolemien ehkäisytoimista. STM on myöntänyt THL:lle myös erillisen hankerahan buprenorfiinikuolemien tarkemmaksi selvittämiseksi.

Työryhmän suositukset julkaistaan loppuvuodesta 2021, jonka jälkeen toimenpide-ehdotuksia ja niihin mahdollisesti liittyviä lainsäädäntömuutostarpeita voidaan arvioida.

Helsingissä 3.6.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru